

Dosarul nr. 2ra-1017/22
2-21103118-01-2ra-26072022

Prima instanță: Judecătoria Bălți, sediul Central (jud. S.Dubceac)
Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (jud. Iu. Grosu, A. Garbuz, A. Ciobanu)

ÎNCHEIERE

23 noiembrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Dumitru Mardari
Victor Burduh
Mariana Pitic

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de Alexandru Guțu, reprezentat de avocatul Stela Sandu,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de către Alexandru Guțu împotriva Inspectoratului Național de Securitate Publică și Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la repararea prejudiciului material, moral și încasarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 02 iunie 2022 a Curții de Apel Bălți, prin care a fost respins apelul declarat de Alexandru Guțu, reprezentat de avocatul Stela Sandu și a fost menținută hotărârea din 27 decembrie 2021 a Judecătoriei Bălți, sediul Central,

c o n s t a t ă:

La 09 iulie 2021, Alexandru Guțu a depus cerere de chemare în judecată împotriva Inspectoratului Național de Patrulare Nord și Ministerului Justiției al RM solicitând încasarea prejudiciului material și moral și cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii reclamantul Alexandru Guțu a indicat că, potrivit procesului-verbal cu privire la contravenție din 19 noiembrie 2020 a fost atras la răspunderea contravențională în baza art.240 alin.1) Cod contravențional pentru că în ziua respectivă în jurul orei 09:17, conducând automobilul de model „Deewoo Nexia” cu n/î COY 635 pe traseul M5 km 81+900, a ignorat cerințele marcajului rutier 1.1.1. din RCR „linia continuă”, depășindu-l pe contrasens, fapt pentru care a fost sancționat cu amendă în mărime de 15 u.c., ce constituie 750 lei și 3 p.p.

A menționat reclamantul că, exprimându-și dezacordul cu atragerea la răspundere contravențională, la 10 decembrie 2020, a sesizat, în ordinea art. 448 Cod contravențional, Judecătoria Bălți, sediul Central cu contestație, solicitând anularea deciziei de aplicare a sancțiunii contravenționale în baza art.240 alin.1) Cod

contravențional cu încetarea procesului contravențional din lipsa faptei și a probelor stipulate la art.425 Cod contravențional ce incontestabil i-ar demonstra vinovăția, or, procesul-verbal cu privire la contravenție ca act procesual nu constituie prin sine probă ce ar confirma acuzațiile aduse.

A susținut reclamantul că, la 30 martie 2021 a fost emisă Hotărârea Judecătorei Bălți, sediul Central, potrivit căreia contestația a fost admisă, dispunându-se anularea procesului-verbal cu privire la contravenție, cu încetarea procesului contravențional conform art.441 alin.1) lit. a) Cod contravențional din lipsa faptei și a probatoriului ce i-ar demonstra vinovăția lui Alexandru Guțu, bazată în exclusivitate doar pe constatările agentului din conținutul procesului-verbal contravențional.

A reținut Alexandru Guțu că, la data 26 mai 2021 a fost emisă Decizia Curții de Apel Bălți, potrivit căreia recursul agentului constatator Iurie Burlacu declarat împotriva hotărârii din 30 martie 2021 a Judecătorei Bălți, sediul Central, în cauza contravențională în privința lui Alexandru Guțu, în baza art.240 alin.1) Cod contravențional, s-a admis din alte motive decât cele invocate, cu casarea acesteia și adoptarea unei soluții noi și s-a dispus încetarea în privința lui a procesului contravențional pe art.240 alin.1) Cod contravențional, în temeiul art. 441 alin.1) lit.a) Cod contravențional din lipsa faptei contravenționale.

A afirmat reclamantul că, prin acțiunile ilegale ale organelor de urmărire penală, i s-a adus atingere la dreptul extrapatrimonial manifestat prin stări psihologice și anume, prin lezarea onoarei și demnității, tristețe, deprimare, rușine, discomfort sufletesc enorm, teamă, neajutorare, umilință, inferioritate, discomfort general, insatisfacție, stres și alte atribute ce definesc statutul moral.

A indicat reclamantul Alexandru Guțu că, emoțiile negative care persistă și acum, i-au afectat enorm starea psihică, lăsându-i consecințe și în prezent, deoarece suferințele emoționale durează în timp. Valoarea prejudiciului moral sub forma suferințelor psihice suportate de Alexandru Guțu constituie suma de 20 000 lei, această sumă o consideră necesară pentru a fi reabilitată starea emoțională ce a fost dezechilibrată.

Referitor la prejudiciu material reclamantului a menționat că, în cadrul examinării cauzei contravenționale în instanțele de judecată Alexandru Guțu a fost prezentat de către avocatul ales. Între avocat și Guțu Alexandru a fost încheiat contract de asistență juridică, respectiv, reclamantul a suportat cheltuieli pentru asistență juridică în sumă de 1 000 lei, fapt, în legătură cu care statului îi revine obligația de a restitui suma de 1 000 lei în beneficiul reclamantului.

Referitor la cheltuielile de judecată suportate de către reclamantul Guțu Alexandru pentru acordarea asistenței juridice și pentru achitarea taxei de stat, acestea urmează a fi compensate integral din contul pârâților în felul următor: suma de 500 lei, achitată avocatului pentru reprezentarea în cadrul prezentei cauze civile.

A solicitat reclamantul încasarea, în mod solidar, din contul pârâților, Ministerului Justiției, Inspectoratului Național de Patrulare Nord, în contul reclamantului a prejudiciului material în sumă de 1 000 lei, a prejudiciului moral în sumă de 20 000 lei și a cheltuielilor de judecată în mărime de 500 lei.

Prin încheierea din data de 15 decembrie 2021 a Judecătorei Bălți, sediul Central s-a înlocuit pârâțul „Inspectoratul Național de Patrulare Nord” în cauza civilă la cererea

de chemare în judecată înaintată de Alexandru Guțu împotriva Inspectoratul Național de Securitate Publică și Ministerul Justiției privind încasarea prejudiciului material și moral, cheltuielilor de judecată, cu succesul său în drept „Inspectoratul Național de Securitate Publică”.

Prin hotărârea din 27 decembrie 2021 a Judecătorei Bălți, sediul Central, acțiunea depusă de Alexandru Guțu a fost respinsă.

La 30 decembrie 2021, Alexandru Guțu, reprezentat de avocatul Stela Sandu, a înregistrat cererea de apel, solicitând admiterea cererii de apel, casarea hotărârii din 27 decembrie 2021 a Judecătorei Bălți, sediul Centru cu emiterea unei noi hotărâri de admitere a cererii de chemare în judecată.

Prin decizia din 02 iunie 2022 a Curții de Apel Bălți s-a respins apelul declarat de Alexandru Guțu, reprezentat de avocatul Stela Sandu.

Instanța de apel a reținut ca fiind întemeiată concluzia primei instanțe cu privire la netemeinicia cererii de chemare în judecată înaintată de Guțu Alexandru împotriva Inspectoratul Național de Securitate Publică și Ministerul Justiției privind încasarea prejudiciului material și moral, cheltuielilor de judecată, deoarece întocmirea procesului-verbal cu privire la contravenție constituie o modalitate legală de desfășurare a procesului contravențional, iar însăși pornirea procesului contravențional, recunoașterea persoanei în calitate de contravenient, sunt măsuri procesuale ce țin de procesul contravențional, care nu încalcă drepturile persoanei și nicidecum nu cauzează aducerea vreunui prejudiciu, în lipsa unor probe concludente și pertinente din partea persoanei în privința căreia a fost întocmit procesul-verbal de contravenție.

Totodată, în lipsa unei hotărâri judecătorești definitive de constatare a caracterului ilicit al acțiunilor agentului constatatator pretențiile reclamantului în privința încasării prejudiciului moral de la Inspectoratul Național de Patrulare Nord (succesor de drepturi al Inspectoratului Național de Securitate Publică), sunt neîntemeiate.

La fel, instanța de apel a reținut că, în conținutul cererii de chemare în judecată, reclamantul și-a justificat acțiunea făcând referire la art.2 din Legea nr. 1545 din 25 februarie 1998, temeiul invocat nu poate fi reținut pentru admiterea acțiunii în situația în care lipsește dovada încălcării intenționate a normelor procedurale și materiale în timpul procedurii contravenționale.

Or, pretențiile reclamantului formulate împotriva Inspectoratului Național de Securitate Publică al Republicii Moldova (succesor de drepturi al Inspectoratului Național de Patrulare), nu pot fi admise și pe motiv că Inspectoratul Național de Patrulare, absorbită de Inspectoratul Național de Securitate Publică al Republicii Moldova, fiind o subdiviziune a Inspectoratului General al Poliției, nu poate fi desinestător subiect în raportul obligațional de răspundere delictuală civilă, această obligație fiind atribuită prin lege unității centrale de administrare și control a poliției, cu statut de persoană juridică și cu competență pe tot teritoriul Republicii Moldova.

Astfel, pretențiile apelantului/reclamantului nu întrunesc condițiile legale de apariție a dreptului la repararea prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești.

La 29 iunie 2022, prin intermediul oficiului poștal, Alexandru Guțu, reprezentat de avocatul Stela Sandu, a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând

admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe cu pronunțarea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii.

În motivarea recursului a indicat că, nu poate fi de acord cu concluzia instanței de apel precum că repararea din contul bugetului de stat a prejudiciului într-o cauză contravențională survine doar ca urmare a supunerii persoanei la arest contravențional ilegal, în cazul reținerii contravenționale ilegale sau aplicării ilegale a amenzii contravenționale de către instanța de judecată, iar reclamantul Alexandru Guțu nu a fost supus arestării contravenționale, reținerii contravenționale, precum și nici nu i-a fost aplicat de către instanța de judecată vreo amendă contravențională. Or, argumentele instanței se combat prin prevederile art. 13 alin. (1) al Legii 1545 din 25 februarie 1998, cu privire la modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor de judecată și art. 45 din Codul contravențional.

La fel, nu poate fi de acord cu concluzia instanței de apel precum că, pretențiile reclamantului/recurentului sunt neîntemeiată, deoarece nu există o hotărâre definitivă de constatare a caracterului ilicit al acțiunilor agentului constatator, or, o astfel de hotărâre există și anume, hotărârea din 30 martie 2021 a Judecătoria Bălți, sediul Central, menținută prin decizia din 26 mai 2021 a Curții de Apel Bălți, prin care s-a dispus anularea procesului contravențional din lipsa faptei și a probatoriului.

A susținut că, aprecierea prejudiciului moral nu se rezumă la determinarea prețului suferinței fizice și psihice care sunt inestimabile, dar înseamnă aprecierea multilaterală a tuturor consecințelor negative ale prejudiciului și a implicației acestuia pe toate planurile vieții sociale ale persoanei vătămate. Astfel, luând în considerare natura dreptului lezat, caracterul și gravitatea suferințelor suportate de reclamant, consideră necesar de a acorda acestuia o compensație morală în mărime de 20 000 lei, suficientă, echitabilă.

Totodată, a reținut că în sensul art. 6 alin. (1) CEDO, instanța de judecată urma să indice cu suficientă claritate motivele pe care-și întemeiază hotărârea, iar avînd în vedere caracterul determinant al concluziei sale să prezinte noțiunile ce implică o apreciere a faptelor expuse.

A considerat că circumstanțele cauzei nu au fost constatate just de către instanța de apel, dând o apreciere incorectă situației de fapt și de drept a cauzei, a interpretat în mod eronat prevederile legale.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Curtea de Apel Bălți a pronunțat decizia contestată la data de 02 iunie 2022

La 28 iunie 2022, decizia motivată a instanței de apel a fost expediată la adresa electronică a avocatului Stela Sandu, în interesele lui Alexandru Guțu, odobescu8partenerii@gmail.com (f.d. 121).

Astfel, recursul, declarat la data de 26 iunie 2022, este în termen.

La 26 iulie 2022, copia recursului a fost expediată în adresa intimaților Ministerului Justiției al RM, Inspectoratului Național de Securitate Publică cu înștiințarea despre depunerea referinței (f.d. 132).

Intimații nu și-au valorificat dreptul procedural respectiv.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele cauzei civile, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul este inadmisibil din următoarele motive.

În conformitate cu art. 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;
- b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;
- c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;
- d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;
- e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;
- f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Temeiurile prevăzute la alin. (3) se iau în considerare de către instanță din oficiu.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Alexandru Guțu, reprezentat de avocatul Stela Sandu, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Prin urmare, argumentele invocate în cererea de recurs nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat asupra deciziilor instanțelor de apel are caracter nedevolutiv și controlul judiciar se circumscrie doar asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se în exclusivitate doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează și faptul că, procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Totodată, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție relevă că, conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Rebai și alții contra Franței, 25 februarie 1995), pe când în recursul declarat de Alexandru Guțu, reprezentat de avocatul Stela Sandu, asemenea aspecte nu se regăsesc.

Astfel, din considerentele menționate, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de Alexandru Guțu, reprezentat de avocatul Stela Sandu, ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 431 alin. (2), 433 lit. a) și 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul declarat de Alexandru Guțu, reprezentat de avocatul Stela Sandu, se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Dumitru Mardari

judecătorii

Victor Burduh

Mariana Pitic